

til Afsløsning af Fæstevæsenet; det er et bestemt Løfte, et Løfte, som indirecte er gjentaget siden den Tid, idet en anden æret Minister, vel ikke officielt, men dog offentlig har erklæret, at den da aftrædende Indenrigsminister ikke aftraadte formedelst Landbøspørgsmaalet. Naar altsaa nu den nærværende Indenrigsminister, som ikke hidtil har yttret, at han vilde følge en anden Landbøpolitik, i Lovdags satte det meget i Tvivl, hvorvidt Regjeringen vilde fremkomme med noget Forslag om Fæstevæsenets Afsløsning, saa maa jeg tilstaae, at dette var meget foruroligende (Hør!), thi det viste, at nu havde det hele Ministerium ikke længere nogen bestemt Billie til, ad directe Veie at fremme Spørgsmaalets Løsning, og det var derpaa, at hiint Løfte under Interpellationen gik ud. Den ærede Indenrigsminister henviste Fæstebondestanden, saavidt jeg opfattede ham, til en fjern Fremtid, som vi maaskee ikke kunne raade over, han henviste til Discussioner i Bladene, som skulde være nødvendige inden Spørgsmaalet kunde afgjøres. Jeg er af dem, som indrømme Spørgsmaalets meget store Banfælgigheder, jeg troer, at der ville møde mange Hindringer, at der ville være Banfælgigheder at besejre for den practiske Udførelse af Spørgsmaalet; men jeg troer ogsaa, at det nu er for sildigt at hen- vise til Discussioner i Bladene, nu maae vi henvide til Discussioner i Salen her. Jeg har den Tillid til Fæstebondestanden, at hvis det ved Discussionerne her viste sig, at der vare uoverstigelige Hindringer for en tvungen Afsløsning af Fæsteforholdene, vilde den give sig tilfreds, men naar den henvises til en fjern Fremtid, naar ikke det bestemte Løfte nu gjentages, saa vil det sandelig bevirke en meget skadelig Agitation i Landet (Ja!), og Agitationen vil naae til en Grad, som i Sandhed kan blive foruroligende, hvis Sagen ikke er afgjort inden nærværende Rigsdags Mandat er udløbet. Hvis altsaa det hele Ministerium ønsker, at der skal være Ro og Orden i mange af Landets Dele, saa sandt som det ærede Ministerium ønsker at tilintetgjøre den Uhyggelighed, som hersker paa flere af Landets Godser, maa det give et bestemt Løfte om hvad der i nærværende Sag kan ventes, et bestemt Løfte om, at et Forslag om Fæstegodssets Afsløsning

vil blive forelagt, og det bliver da Rigsdagens Sag, at see at finde igennem Banfælgighederne (Bravo!).

Formanden: Den ærede Rigsdagsmand for Thisted Amts 3die District (Hansen) har Ordet.

Hansen: Da jeg erkjender det Rigtige i den Uttring af Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns 5te District (David), at en Sag ikke vinder ved, at de samme Argumenter anføres for den, om endog paa en anden Maade, frafalder jeg Ordet.

Jugstrup: Den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 4de District (Rothe) har opfordret de sagkyndige Medlemmer her i Salen til at afgive Erklæringer, om det ikke var deres fulde Overbeviisning, at Gierne af privilegeret Hovedgaardstaxthartkorn, ved at kjøbe dette, ikke havde beregnet den forøgede aarlige Indtægt, som Eftergivelsen i Gammelflatten vilde give dem, og som følge deraf betalt disse Eiendomme med en forholdsvis høiere Betaling. Da jeg selv er Gier af slikt Hartkorn, og da jeg har beskæftiget mig endeel med Omsetning af Eiendomme, og som følge deraf ikke er aldeles ukjendt med de Beregninger, man ved denne Leilighed lægger til Grund; saa kan jeg udtale det som min fulde Overbeviisning, at jeg troer, man har vendt og dreiet saalænge omkring med denne Sag, at man tilsidst er kommen til at ville give Erstatning for en Herlighed, som Gierne igrunder have støjet mindre paa, og sat mindre Pris paa. Det var Frihed for Værnepligt, Frihed for Veiarbejde, Fritagelse for Kongereiser, og Slikt, hvorfor man søgte disse Eiendomme, og som fornemmelig gav dem en forøget Værdi (Ja!); men ligesom Frihedens uafviselige Krav, Lighed i Rettigheder, Lighed i Byrder, har taget og vil tage disse Herligheder bort med sig uden videre Omstændigheder og uden nogen egentlig mærkelig Modstand, saaledes forekommer det mig at være mindre consequent, at man vil skyde den egentlige Skattelighed ud i en meget fjern Fremtid. (Hør!) Jeg troer, at baade vi, som skulle have Erstatning, og Staten i det Hele taget vilde have været bedst tjent med, om man havde seet, at faae denne Sag